

MATURITNÍ TÉMATA ZE ZEMĚPISU
ÚSTNÍ ZKOUŠKA – PROFILOVÁ ČÁST
ŠKOLNÍ ROK 2025/2026

- 1. Země jako vesmírné těleso:** sluneční soustava, planety, Měsíc, tvar a velikost Země, zeměpisné souřadnice; pohyby Země a jejich důsledky – přísluní, odsluní, ekliptika, sklon zemské osy, rovnodennost a slunovrat, polární den a noc, pásmový čas, datová hranice
- 2. Znázornění Země na mapách:** vznik mapy, kartografická zobrazení, měřítko mapy, obsah mapy, druhy map; mapy zemského povrchu podle měřítka, podle obsahu, využití map, mapových souborů a atlasů
- 3. Přírodní obraz Země – litosféra:** stavba a složení Země, zemská kůra, horniny a jejich klasifikace, typy zemské kůry; litosférické desky a důsledky jejich pohybu; světadíly (štitý a tabule), oceány (tvary oceánského dna)
- 4. Přírodní obraz Země – georeliéf:** základní údaje o georeliéfu, typy georeliéfu; krajnotvorné procesy vnitřního a vnějšího původu a jimi vytvořené tvary georeliéfu, antropogenní tvary reliéfu
- 5. Přírodní obraz Země – atmosféra:** atmosféra a její význam pro život na Zemi, vertikální členění atmosféry, teplo v atmosféře, skleníkový efekt; počasí a podnebí; klimatogeografičtí činitelé, všeobecný oběh atmosféry a místní cirkulace (monzuny, bríza...); objasnění pojmů: izotermy, izobary, pasáty, cyklóny a anticyklóny
- 6. Přírodní obraz Země – hydrosféra:** oběh vody na Zemi, světový oceán, vlastnosti mořské vody, pohyby vody v oceánech a mořích (mořské dmutí, vlnění, mořské proudy); povrchové vody – vznik, základní charakteristiky vodního toku; klasifikace řek dle režimu odtoku; přírodní a umělé vodní nádrže (klasifikace, využití), podpovrchová voda – vznik, dělení, využití
- 7. Přírodní obraz země – pedosféra a kryosféra:** půda, půdotvorní činitelé, půdotvorný proces, úrodnost půd, druhy a typy půd, horizontální členitost půd; sníh, sněžná čára, dělení ledovců, působení ledovců v krajině (trog, moréna, fjordy...), permafrost
- 8. Přírodní obraz Země – biosféra:** bioklimatické pásy pevnin (šířkové vegetační pásy), výškové stupně, ekosystémy; mořská flóra a fauna; biosféra a člověk
- 9. Člověk na Zemi – obyvatelstvo:** vývoj počtu obyvatel (demografická revoluce), pohyb obyvatelstva (přirozený, mechanický), rozmístění obyvatelstva (faktory, oblasti...), tendence vývoje osídlení (urbanizace); složení obyvatelstva, biologické a společensko-hospodářské znaky, pohlaví, věkové skupiny, rasy, národy, náboženství
- 10. Člověk na Zemi – ekonomika:** sektorová a odvětvová struktura světového hospodářství, prostorové rozmístění – průmysl paliv a energetiky, hutnický a strojírenský průmysl; zemědělství – plodiny zajišťující výživu obyvatelstva světa; doprava, cestovní ruch – hlavní oblasti v Evropě
- 11. Severní Amerika:** přírodní podmínky, obyvatelstvo a sídla Severní Ameriky; hospodářství USA a Kanady

- 12. Latinská Amerika:** přírodní podmínky obyvatelstvo a sídla Latinské Ameriky (Karibik x pevninská část); hospodářství Brazílie, Argentiny a Mexika
- 13. Rusko a SNS:** přírodní podmínky, obyvatelstvo a hospodářství Ruska; přírodní podmínky, obyvatelstvo a hospodářství Ukrajiny, Běloruska, Zakavkazska a středoasijských republik
- 14. Asie:** přírodní podmínky obyvatelstvo a sídla jihozápadní, jižní, jihovýchodní Asie; hospodářství zemí jihozápadní, jižní a jihovýchodní Asie
- 15. Východní Asie:** přírodní podmínky obyvatelstvo a sídla Japonska, Číny, Mongolska a Korejského poloostrova; hospodářství Japonska, Číny, Mongolska, KLR a Jižní Koreje
- 16. Afrika:** přírodní podmínky obyvatelstvo a sídla severní, rovníkové a jižní Afriky, hospodářství zemí severní, rovníkové a jižní Afriky (J.A.R.)
- 17. Západní Evropa:** přírodní podmínky obyvatelstvo a sídla britských ostrovů a západní Evropy; hospodářství Velké Británie, Irska, Francie a zemí Beneluxu
- 18. Střední Evropa – Alpské země:** přírodní podmínky obyvatelstvo a sídla Německa Rakouska a Švýcarska; hospodářství Německa, Rakouska a Švýcarska
- 19. Střední Evropa – Slovensko, Maďarsko, Polsko:** přírodní podmínky obyvatelstvo a sídla Slovenska, Maďarska a Polska; hospodářství Slovenska, Maďarska a Polska
- 20. Jižní a JV Evropa:** přírodní podmínky obyvatelstvo a sídla jižní a jihovýchodní Evropy; hospodářství Španělska, Portugalska, Itálie a Řecka, Slovinska, Chorvatska, Bulharska a Rumunska
- 21. Severní Evropa:** přírodní podmínky obyvatelstvo a sídla severní Evropy; hospodářství Norska, Švédska, Finska, Dánska a Islandu
- 22. Austrálie a Oceánie:** přírodní podmínky obyvatelstvo a sídla Austrálie a Oceánie; hospodářství Austrálie, Nového Zélandu a Oceánie
- 23. Česká republika – přírodní poměry:** poloha, rozloha, geologický vývoj, povrch a jeho členění; horopisné celky České vysočiny, Západních Karpat a Panonské pánve; podnebí, hydrologické poměry, půdy, ochrana přírody
- 24. Česká republika – obyvatelstvo a sídla:** počet obyvatel, hustota zalidnění, přirozený a mechanický pohyb, národnostní složení, věková struktura; proces urbanizace, města a jejich funkce, česká velkoměsta
- 25. Česká republika – hospodářství:** nerostné suroviny, průmysl – hlavní odvětví, oblasti a střediska; zemědělské výrobní oblasti, služby, doprava, cestovní ruch